

De leerling: ontwikkeling en motivatie (H002478)

Cursusomvang (nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)

Studiepunten 6.0

Studietijd 180 u

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2026-2027

A (semester 1)	Nederlands	Gent	zelfstandig werk hoorcollege
K (semester 1)	Nederlands	Kortrijk	zelfstandig werk hoorcollege

Lesgevers in academiejaar 2026-2027

Beyers, Wim	PP07	Verantwoordelijk lesgever
Vansteenkiste, Maarten	PP07	Medelesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2026-2027

	stptn	aanbodsessie
Bachelor of Science in de criminologische wetenschappen	6	A
Educatieve Master of Science in de talen (afstudeerrichting Afrikaanse talen en culturen)	6	A
Educatieve Master of Science in de talen (afstudeerrichting Oost-Europese talen en culturen)	6	A
Educatieve Master of Science in de talen (afstudeerrichting Oosterse talen en culturen)	6	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (afstudeerrichting archeologie)	6	A
Educatieve Master of Science in de economie (afstudeerrichting bestuurskunde en publiek management)	6	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (afstudeerrichting bio-engineering)	6	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (afstudeerrichting biochemie en biotechnologie)	6	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (afstudeerrichting chemie)	6	A
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (afstudeerrichting communicatiewetenschappen)	6	A
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (afstudeerrichting criminologische wetenschappen)	6	A
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (afstudeerrichting diergeneeskunde)	6	A
Educatieve Master of Science in de economie (afstudeerrichting economische wetenschappen)	6	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (afstudeerrichting engineering en technologie)	6	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (afstudeerrichting fysica en sterrenkunde)	6	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (afstudeerrichting geografie en geomatica)	6	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (afstudeerrichting geschiedenis)	6	A
Educatieve Master of Science in de economie (afstudeerrichting handelswetenschappen)	6	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (afstudeerrichting kunstwetenschappen)	6	A
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (afstudeerrichting medische wetenschappen)	6	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (afstudeerrichting moraalwetenschappen)	6	A
Educatieve Master of Science in de gedragswetenschappen (afstudeerrichting)	6	A

pedagogische wetenschappen)		A
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen(afstudeerrichting politieke wetenschappen)	6	A
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen(afstudeerrichting rechten)	6	A
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen(afstudeerrichting sociale gezondheidswetenschappen)	6	A
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen(afstudeerrichting sociologie)	6	A
Educatieve Master of Science in de talen(afstudeerrichting taal- en letterkunde)	6	A
Educatieve Master of Science in de economie(afstudeerrichting toegepaste economische wetenschappen)	6	A
Educatieve Master of Science in de talen(afstudeerrichting toegepaste taalkunde)	6	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen(afstudeerrichting wijsbegeerte)	6	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie(afstudeerrichting wiskunde)	6	A
Master of Science in Business Economics(afstudeerrichting Accountancy)	6	A
Master of Science in Business Economics (Double Degree)(afstudeerrichting Accountancy)	6	A
Master of Science in Electrical Engineering(afstudeerrichting Communication and Information Technology)	6	A
Master of Science in Business Economics(afstudeerrichting Corporate Finance)	6	A
Master of Science in Business Economics (Double Degree)(afstudeerrichting Corporate Finance)	6	A
Master of Science in Business Engineering(afstudeerrichting Data Analytics)	6	A
Master of Science in Electrical Engineering(afstudeerrichting Electronic Circuits and Systems)	6	A
Master of Science in Business Engineering(afstudeerrichting Finance)	6	A
Master of Science in Business Economics (Double Degree)(afstudeerrichting Marketing)	6	A
Master of Science in Business Economics(afstudeerrichting Marketing)	6	A
Master of Science in Business Engineering(afstudeerrichting Operations Management)	6	A
Master of Science in Biomedical Sciences	6	A
Master of Science in Chemical Engineering	6	A
Master of Science in Civil Engineering	6	A
Master of Science in de criminologische wetenschappen	6	A
Master of Science in de ingenieurswetenschappen: bouwkunde	6	A
Master of Science in de ingenieurswetenschappen: chemische technologie	6	A
Master of Science in de ingenieurswetenschappen: materiaalkunde	6	A
Master of Science in de ingenieurswetenschappen: toegepaste natuurkunde	6	A
Master of Science in de ingenieurswetenschappen: werktuigkunde-elektrotechniek	6	A
Master of Science in de wiskunde	6	A
Master of Science in Economics	6	A
Master of Science in Economics (Double Degree)	6	A
Master of Science in Engineering Physics	6	A
Master of Science in Fire Safety Engineering	6	A
Master of Science in Mechanical and Electrical Systems Engineering	6	A
Master of Science in Sustainable Materials Engineering	6	A
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject)(afstudeerrichting Afrikaanse talen en culturen)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject)(afstudeerrichting Oost-Europese talen en culturen)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject)(afstudeerrichting Oosterse talen en culturen)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting archeologie)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de economie (verkort traject)(afstudeerrichting bestuurskunde en publiek management)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting bio-engineering)	6	A, K

Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting biochemie en biotechnologie)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting biologie)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting chemie)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting communicatiewetenschappen)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting criminologische wetenschappen)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting diergeneeskunde)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de economie (verkort traject)(afstudeerrichting economische wetenschappen)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting engineering en technologie)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting farmaceutische wetenschappen)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting fysica en sterrenkunde)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting geografie en geomatica)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting geologie)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting geschiedenis)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de economie (verkort traject)(afstudeerrichting handelswetenschappen)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting informatica)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting kunstwetenschappen)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting medische wetenschappen)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting moraalwetenschappen)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de gedragwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting pedagogische wetenschappen)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting politieke wetenschappen)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting rechten)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting sociale gezondheidswetenschappen)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting sociologie)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject)(afstudeerrichting taal- en letterkunde)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de economie (verkort traject)(afstudeerrichting toegepaste economische wetenschappen)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject)(afstudeerrichting toegepaste taalkunde)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting wijsbegeerte)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting wiskunde)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de economie (verkort traject)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de gedragwetenschappen (verkort traject)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (verkort traject)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (verkort traject)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject)	6	A, K
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)	6	A, K

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Psychologie, adolescentie, ontwikkeling, motivatie school

Situering

Dit opleidingsonderdeel draagt bij tot realisering van de basiscompetenties voor leraren, zoals opgenomen in de opleidingsfiche en geconcretiseerd op <https://www.ugent.be/nl/opleidingen/educatievemaster>.

Inhoud

De ontwikkelings- en motivatiepsychologie bieden - als zusterwetenschappen - complementaire inzichten in de ontwikkelingsuitdagingen waar adolescenten voor staan en de motivationele uitdagingen die leraren ondervinden in de klaspraktijk. Specifiek wordt in het deel Ontwikkeling de adolescentie (12-23 jaar) als leeftijdsperiode eerst globaal getypeerd, waarna diverse cruciale veranderingen die zich in deze levensfase voordoen diepgaander aan bod komen. Het gaat specifiek om ontwikkelingen op de volgende terreinen: identiteit, autonomie, emotionele ontwikkeling en de rol van leeftijdgenoten. Tevens wordt dieper ingegaan op internaliserende problemen en problemen geassocieerd met ontwikkelings- en leerstoornissen waarmee een leraar kan geconfronteerd worden.

In het deel Motivatie worden vanuit de Zelf-Determinatie Theorie motivationele basisprocessen behandeld en wordt dieper ingegaan op de rol van psychologische basisbehoeften (autonomie, verbondenheid en competentie) als motor van duurzame motivatie. Verder komen de grondhouding en bouwstenen van verschillende motiverende stijlen aan bod en wordt dit alles geconcretiseerd aan de hand van het leraarkompas. Door middel van de praktijkopdracht leren studenten om concreet gebruik te maken van het leraarkompas om een motiverende les voor te bereiden en te geven.

Begincompetenties

De algemene academische begincompetenties die verwacht worden van de academische bachelor en master

Eindcompetenties

- 1 De adolescentie als leeftijdsperiode kunnen typeren op cognitief en sociaal vlak
- 2 Inzicht in de voornaamste evoluties m.b.t. cognitief functioneren, identiteit, autonomie, en emotionele ontwikkeling in de adolescentie
- 3 Een positieve visie op jongeren ontwikkelen en beargumenteren
- 4 Inzicht in de veranderingen in en de rol van relaties met leeftijdgenoten
- 5 Inzicht in internaliserende problemen en ontwikkelings- en leerstoornissen bij jongeren
- 6 Kennis hebben van de eerstelijns hulpverlening voor jongeren
- 7 De gevolgen van de ontwikkeling in de adolescentie voor het functioneren op school kunnen duiden
- 8 Theoretische concepten vanuit verschillende motivationele kaders definiëren, kaderen en de implicaties ervan duiden voor de onderwijspraktijk
- 9 Op de hoogte zijn van de meest recente ontwikkelingen in het vakgebied van de motivatiepsychologie, voor zover die relevant zijn voor leerkrachten
- 10 Onderzoeksresultaten over motivatie bij jongeren vertalen naar concrete aanbevelingen voor de onderwijspraktijk
- 11 Als leerkracht met voldoende kennis van jongeren voor de klas staan, en rekening houden met hun ontwikkelingsniveau en hun noden

Creditcontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is open: de student houdt zelf rekening met voorkennis uitgedrukt in begincompetenties

Examencontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via examencontract is open

Didactische werkvormen

Werkcollege, Hoorcollege, Zelfstandig werk

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Studenten in het gewone leertraject volgen dit vak aan de hand van
(Goedgekeurd)

hoorcolleges en zelfstandig werk van een aantal teksten.

Voor één van de thema's, identiteitsontwikkeling, is er geen hoorcollege. Een online leerpad wordt aangeboden, aangevuld met een on campus workshop. Lesopnames van de plenaire hoorcolleges worden, behoudens technische problemen voorzien en ze blijven online tot na de tweede zittijd. Van de workshop wordt geen opname gemaakt.

LIO-studenten

LIO studenten kunnen mits goedkeuring door de stagecoördinator onder bepaalde voorwaarden een alternatief traject volgen. Concrete info wordt opgenomen in de LIO-handleiding.

Studiemateriaal

Type: Handboek

Naam: Slot, N. W., van Aken, M., & Crone, E. (2025). Psychologie van de adolescentie: Basisboek (27ste geheel herziene druk). ThiemeMeulenhoff
Richtprijs: € 40
Optioneel: nee
Taal : Nederlands
Auteur : Wim Slot, Marcel van Aken, & Eveline Crone (redacteurs)
ISBN : 978-9-00681-597-9
Aantal pagina's : 280
Online beschikbaar : Nee
Beschikbaar in de bibliotheek : Ja
Beschikbaar via studentenvereniging : Nee
Gebruik en levensduur binnen het opleidingsonderdeel : regelmatig
Gebruik en levensduur binnen de opleiding : regelmatig
Gebruik en levensduur na de opleiding : regelmatig
Bijkomende info: Wordt verkocht voorafgaand aan de eerste lessen in de foyer van Auditorium 2 FPPW

Type: Handboek

Naam: Vansteenkiste, M., & Soenens, B. (2025). Het ABC van motivatie in het onderwijs: Een psychologische basis voor elke leerling en leraar. Lannoo Campus (ISBN 9789401435130)
Richtprijs: € 35
Optioneel: nee
Auteur : Maarten Vansteenkiste & Bart Soenens
ISBN : 978-9-40143-513-0
Aantal pagina's : 448
Online beschikbaar : Ja
Beschikbaar in de bibliotheek : Ja
Beschikbaar via studentenvereniging : Nee
Gebruik en levensduur binnen het opleidingsonderdeel : intensief
Gebruik en levensduur binnen de opleiding : intensief
Gebruik en levensduur na de opleiding : regelmatig
Bijkomende info: wordt verkocht voorafgaand aan de eerste lessen in de foyer van Auditorium 2 FPPW

Type: Slides

Naam: Ontwikkelings- en Leerstoornissen
Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding
Optioneel: ja
Taal : Nederlands
Aantal slides : 40
Beschikbaar op Ufora : Ja
Online beschikbaar : Ja
Beschikbaar in de bibliotheek : Nee
Beschikbaar via studentenvereniging : Nee

Referenties

- Slot, N. W., van Aken, M., & Crone, E. (2025). *Psychologie van de adolescentie: Basisboek* (27ste geheel herziene druk). Thieme Meulenhoff. (ISBN 9789006815979).
- Vansteenkiste, M., & Soenens, B. (2025). Het ABC van motivatie in onderwijs: Een psychologische basis voor elke leerling en leraar. Lannoo Campus. (ISBN 9789401435130).

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

- Een aantal collectieve en individuele begeleidingsmomenten voor de LIO-studenten.
- Training voor MC-examen tijdens de lessen.
- Duidelijke instructies tijdens lessen voor opdracht over motivatie
- Interactieve ondersteuning via Ufora.
- Kort na de proclamatie in de eerste en tweede examenperiode is er mogelijkheid tot individuele feedback met inzicht in het examen.

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijke evaluatie met meerkeuzevragen

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Schriftelijke evaluatie met meerkeuzevragen

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is mogelijk

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Voor reguliere studenten:

- **Periodegebonden evaluatie = examen met MK-vragen, voor studenten in het gewone leertraject (75%).** Studenten krijgen duidelijke exameninstructies en tips tijdens de lessen.
- **Niet-periodegebonden evaluatie = uitwerken van een praktijkopdracht over motivatie (25%).** Hiervoor wordt een gedetailleerd format aangeboden via Ufora.

LIO-studenten die toegelaten worden tot het portfolio-traject worden geëvalueerd op basis van de opdracht (niet periodegebonden) die zij uitwerken in hun portfolio. Voor deze student-leraren in een LIO-baan is permanente evaluatie voorzien via het portfoliotraject.

Eindscoreberekening

Meerkeuzevragen (op 15) worden gescoord met standard setting. De praktijkopdracht (op 5) wordt geëvalueerd aan de hand van een rubric op Ufora. Deelresultaten waarop de student minstens de helft van de punten verworven heeft, kunnen overgedragen worden naar een volgende examenperiode binnen hetzelfde academiejaar. Deelresultaten worden nooit afgerond. Wanneer men niet deelneemt aan de evaluatie van één of meer onderdelen kan men niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel en wordt het eindcijfer teruggebracht tot het hoogste niet-delibereerbare cijfer (7/20) indien het eindcijfer hoger ligt.

Studenten in een LIO-traject die afwerken met opdrachtenportfolio moeten zowel slagen voor het vakoverschrijdende portfolio als voor de afzonderlijke opdracht van dit opleidingsonderdeel (zie LIO-handleiding).

Faciliteiten voor werkstudenten

Deelname aan inhaalexamens